

## روابط تجاری دو جانبه جمهوری اسلامی ایران با مغرب

مأخذ: دفتر بازرگانی کشورهای عربی و آفریقایی

تاریخ به روزرسانی: دی ماه ۱۳۹۷

### مبادلات تجاری ج.ا.ایران با مغرب از سال ۱۳۸۷ تا ۹ ماهه سال ۱۳۹۷

ارزش: هزار دلار

سال	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۹ ماهه ۱۳۹۷
صادرات	۴,۷۰۰	۱۹,۲۰۹	۳۰,۰۲۶	۲,۵۸۶	۹۷۳	۲۹۷	۱,۹۷۴	۹,۹۷۶	۴۱,۹۱۶	۸۸۹۹	۱۷,۶۷۵
واردات	۳۵۴	۲۶,۰۲۸	۲۹,۷۷۳	۱۵۶	۷۶	۱۳۴	۳۶۵	۳۲	۹۰۷	۵۹۱	۷۵۵
تراز تجاری	+۴,۳۴۶	-۶,۸۱۹	+۲۵۳	+۲,۴۳۰	+۸۹۶	+۱۶۳	+۱,۶۰۹	+۹,۹۴۴	+۴۱,۰۳۵	+۸۳۰۸	۱۶,۹۱۹

### مبادلات تجاری ج.ا.ایران با مغرب از سال ۲۰۰۸ تا ۶ ماهه ۲۰۱۵

ارزش: هزار دلار

سال	۲۰۰۸	۲۰۰۹	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۶ ماهه ۲۰۱۵
صادرات	۵,۵۸۷	۱۰,۷۰۰	۳۱,۶۰۱	۱۰,۰۸۱	۸۹۰	۴۶۶	۱,۴۶۷	۱,۲۶۸
واردات	۲۰,۹۸۷	۲۰,۵۶۳	۳۵,۳۴۵	۱۹۲	۹۷	۱۳۵	۳۶۵	۰
تراز تجاری	-۱۵,۴۰۰	-۹,۸۶۳	+۳,۷۴۴	۹,۸۸۹	+۷۹۳	۳۳۱	+۱,۱۰۲	+۱,۲۶۸

### مهمترین اقلام صادراتی ایران به مغرب در سال ۱۳۹۶

ارزش: هزار دلار

نام کالا	ارزش
آهن و فولاد غیر ممزوج، به اشکال ابتدائی (غیر از شمش)	۱۵۹۵۴
زعفران خرد نشده و ساییده نشده	۴۵۱
سایر کف پوش ها بجز گبه از پشم یا از موی نرم (کرک) حیوان	۲۲۱
زعفران به صورت فله	۱۲۶
کشمش تیزابی بی دانه	۱۲۲
پسته ها با پوست تازه یا خشک	۱۰۴
شکلات، غیره، حاوی کاکائو	۶۸
مغز پسته تازه یا خشک	۶۴
بیسکویت هایی که به آنها مواد شیرین کننده افزوده اند	۴۳
وازلین گرید دارویی (تولید داخل)	۳۱

### مهمترین اقلام وارداتی ایران از مغرب در سال ۱۳۹۶

ارزش: هزار دلار

نام کالا	ارزش
سایر وسایل نقلیه موتوری با حجم سیلندر ۱۵۰۰ سی سی تا ۲۰۰۰ سی سی	۴۹۹
ماشین آلات و دستگاههای تولید یا تهیه نخ های نسجی	۸۳
پوشاک، متفرعات پوشاک، پایبوش (Footwear) و پوشش سر (Headgear) ساخته شده از مخلوطها براساس پنبه نسوز	۸
فرآورده های زیبایی و آرایشی و فرآورده های برای مراقبت از پوست	۱
سایر چربی ها، روغن های ثابت نباتی و اجزاء آنها حتی تصفیه شده ولی از لحاظ شیمیایی تغییر نیافته	۱
سایر بیگمانها، کدرکننده و رنگهای آماده و فرآورده های همانند	۱
بذر گندم دروم	۰
سایر نباتات و اجزاء آنها مورد مصرف در عطر سازی و داروسازی	۰
پارافین با درصد بیش از ۷۵ درصد وزنی روغن	۰
گرانول مستربج	۰

## روابط تجاری کشور مغرب با جهان

مأخذ: دفتر بازرگانی کشورهای عربی و آفریقایی

### مبادلات تجاری مغرب با جهان از سال ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷

ارزش میلیون دلار

سال	۲۰۰۷	۲۰۰۸	۲۰۰۹	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷
صادرات	۱۴/۶	۱۷	۱۶	۱۷/۸	۱۹/۴	۲۲	۱۶,۸	۲۳,۸	۲۲,۲	۲۲,۸	۲۵
واردات	۳۱/۶	۲۶	۳۲	۳۵/۴	۳۴	۴۲/۵	۳۸,۶	۴۶,۲	۳۰,۶	۴۱	۶۶
تراز تجاری	-۱۷	-۹	-۱۶	-۱۷/۶	-۱۴/۶	-۲۰/۵	-۲۱,۸	-۲۲,۴	-۸,۴	-۱۸,۲	-۴۱

### مهمترین اقلام صادراتی مغرب به جهان سال ۲۰۱۷

ارزش: میلیون دلار

ارزش	نام کالا
۱۶۴۸	پنتا اکسید دی فسفر؛ اسید فسفریک؛ اسیدهای پلی فسفریک
۱۲۳۶	مجموعه سیستم جرکه زنی سیم کشی و دیگر مجموعه های سیم کشی برای وسایل نقلیه، هواپیما و یا کشتی
۱۰۵۳	اتومبیل های سواری و سایر وسایل نقلیه موتوری که اساساً برای حمل اشخاص طراحی شده اند با حجم سیلندری که از ۱۵۰۰ سانتی متر مکعب بیشتر نباشد
۱۰۲۲	فسفات کلسیم طبیعی، فسفات آلومینو کلسیک طبیعی و گل سفید فسفات.
۱۰۱۳	اتومبیل های سواری و سایر وسایل نقلیه موتوری که اساساً برای حمل اشخاص طراحی شده اند با حجم سیلندر بیشتر از ۱۵۰۰ سانتی متر مکعب اما از ۲۵۰۰ سانتی متر مکعب بیشتر نباشد
۷۹۸	هادی الکتریکی برای یک ولتاژ کمتر از ۱,۰۰۰ ولت، عایق، مجهز به اتصال دهنده ها
۶۰۸	کودهای معدنی یا شیمیایی دی هیدروژن ناور تو فسفات آمونیوم (فسفات مونو آمونیک)
۶۰۳	هیدروژن ناور تو فسفات دی آمونیوم (فسفات دی آمونیک)

### مهمترین اقلام وارداتی مغرب از جهان در سال ۲۰۱۷

ارزش: میلیون دلار

ارزش	نام کالا
۳۰۵۴	نفت و روغن های حاصل از مواد معدنی قیری، غیر خام
۱۱۲۱	نفت خام (Petroleum oil) و روغن حاصل از مواد معدنی قیری، خام.
۱۰۰۰	گازهای نفتی و سایر هیدروکربورهای گازی شکل.
۸۰۲	اتومبیل های سواری و سایر وسایل نقلیه موتوری که اساساً برای حمل اشخاص طراحی شده اند با حجم سیلندر بیشتر از ۱۵۰۰ سانتی متر مکعب اما از ۲۵۰۰ سانتی متر مکعب بیشتر نباشد
۶۹۰	گوگرد از هر نوع، باستثنای گل گوگرد
۵۶۰	گندم و مخلوط گندم و چاودار «Meslin»
۴۹۷	زغال سنگ، زغال قالبی، گلوله زغال سنگ و سوخت های جامد همانند که از زغال سنگ تهیه شده باشد.
۴۷۴	اتومبیل های سواری و سایر وسایل نقلیه موتوری که اساساً برای حمل اشخاص طراحی شده اند با حجم سیلندری که از ۱۵۰۰ سانتی متر مکعب بیشتر نباشد

## همکاریهای دو جانبه

ردیف	اجلاس	متولی اجلاس	تاریخ	محل برگزاری
۱	اولین اجلاس کمیسیون مشترک همکاریهای اقتصادی	وزارت بازرگانی	۱۳۷۴	تهران
۲	دومین اجلاس کمیسیون مشترک همکاریهای اقتصادی	وزارت بازرگانی	۱۳۷۵	رباط
۳	سومین کمیسیون مشترک همکاریهای اقتصادی	وزارت بازرگانی	آبان ۱۳۷۹	تهران
۴	چهارمین کمیسیون مشترک همکاریهای اقتصادی	وزارت بازرگانی	دی ۱۳۸۲	رباط
۵	پنجمین اجلاس کمیسیون مشترک همکاریهای اقتصادی	وزارت بازرگانی	اسفند ۱۳۸۶	تهران

### اهم اسناد امضاء شده:

۱. موافقتنامه بازرگانی
۲. موافقتنامه حمل و نقل هوایی
۳. یادداشت تفاهم همکاری در زمینه پستی و مخابراتی
۴. یادداشت تفاهم همکاری در زمینه صنایع دستی
۵. موافقتنامه همکاریهای بانکی
۶. موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری متقابل
۷. پروتکل همکاریهای فرهنگی، علمی و آموزشی
۸. پروتکل همکاری در زمینه محیط زیست
۹. پروتکل همکاری در زمینه جهانگردی
۱۰. یادداشت تفاهم همکاری در زمینه کار و امور اجتماعی
۱۱. موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف
۱۲. موافقتنامه کشتیرانی تجاری - دریایی
۱۳. یادداشت تفاهم صنعتی
۱۴. تفاهم نامه همکاری گردشگری

### اهم مبادله هیأت‌های تجاری

۱. اعزام هیأت بازاریابی جمهوری اسلامی ایران به مغرب خرداد ۱۳۸۰
۲. اعزام هیأت بازاریابی جمهوری اسلامی ایران به مغرب خرداد ۱۳۸۲
۳. اعزام هیأت شرکت کننده در چهارمین اجلاس کمیسیون مشترک دی ۱۳۸۲
۴. دیدار هیأت‌های اقتصادی و تجاری (شرکتهای نفت و پتروشیمی و فسفات) از تهران ۱۳۸۲
۵. دیدار هیأت‌های اقتصادی و تجاری بخش خصوصی (شرکتهای محصولات دریایی - انفورماتیک، تصفیه و مواد نفتی، فسفات و...) از تهران در سال ۱۳۸۶

### مهمترین اقدامات بعمل آمده (در چارچوب روابط دو جانبه):

۱. برگزاری ۵ اجلاس کمیسیون مشترک و امضای اسناد متعدد مرتبط با زمینه های همکاری میان دو کشور
۲. برقراری مجدد روابط سیاسی با اعزام سفیر در اسفند ۱۳۹۴

### اهم برنامه های آتی

۱. تقویت همکاری میان بخشهای خصوصی دو کشور
۲. پیگیری امضای موافقتنامه ترجیحات تجاری
۳. پیگیری اجرایی نمودن اسناد امضا شده
۴. پیگیری توسعه همکاریهای صنعتی دو کشور بخصوص در رابطه با تولید کودهای شیمیایی
۵. تشکیل کمیته مشترک سرمایه گذاری
۶. پیگیری برگزاری ششمین کمیسیون مشترک دو کشور

## مسائل و مشکلات

۱. فقدان روابط سیاسی دو کشور
۲. بعد مسافت
۳. وجود ترجیحات تجاری بین مغرب و شرکای عربی و اروپایی آن کشور که رقابت را برای تجار ایرانی مشکل می‌سازد
۴. تسلط سنتی کشورهای اسپانیا و فرانسه به بازار مغرب
۵. فقدان روابط تجاری - اقتصادی مستحکم بین بخشهای خصوصی دو کشور

## پیشنهادات

**در صورت برقرار شدن روابط سیاسی بین دو کشور موارد پیشنهادی ذیل قابل طرح و پیگیری می باشد:**

۱. حمایت از تشکلهای صادراتی جهت دسترسی به بازار مغرب
۲. امضای موافقتنامه ترجیحات تجاری برای ایجاد شرایط مطلوبتر برای فعالان اقتصادی دو کشور تشکیل کمیته کارشناسی
۳. اجرایی نمودن قرار داد سرمایه گذاری مشترک در تولید اسید فسفریک و کودهای فسفاته
۴. همکاری در بخش شیلات و صید دریایی و فراوری مواد غذایی و بسته بندی
۵. تبادل هیات های تجاری و شرکت در نمایشگاههای دو کشور